

[\(/\)](#)

Inventaris

[Contact \(/contact\)](/contact)

[Downloads \(/downloads\)](/downloads)

[Hergebruik \(/hergebruik\)](/hergebruik)

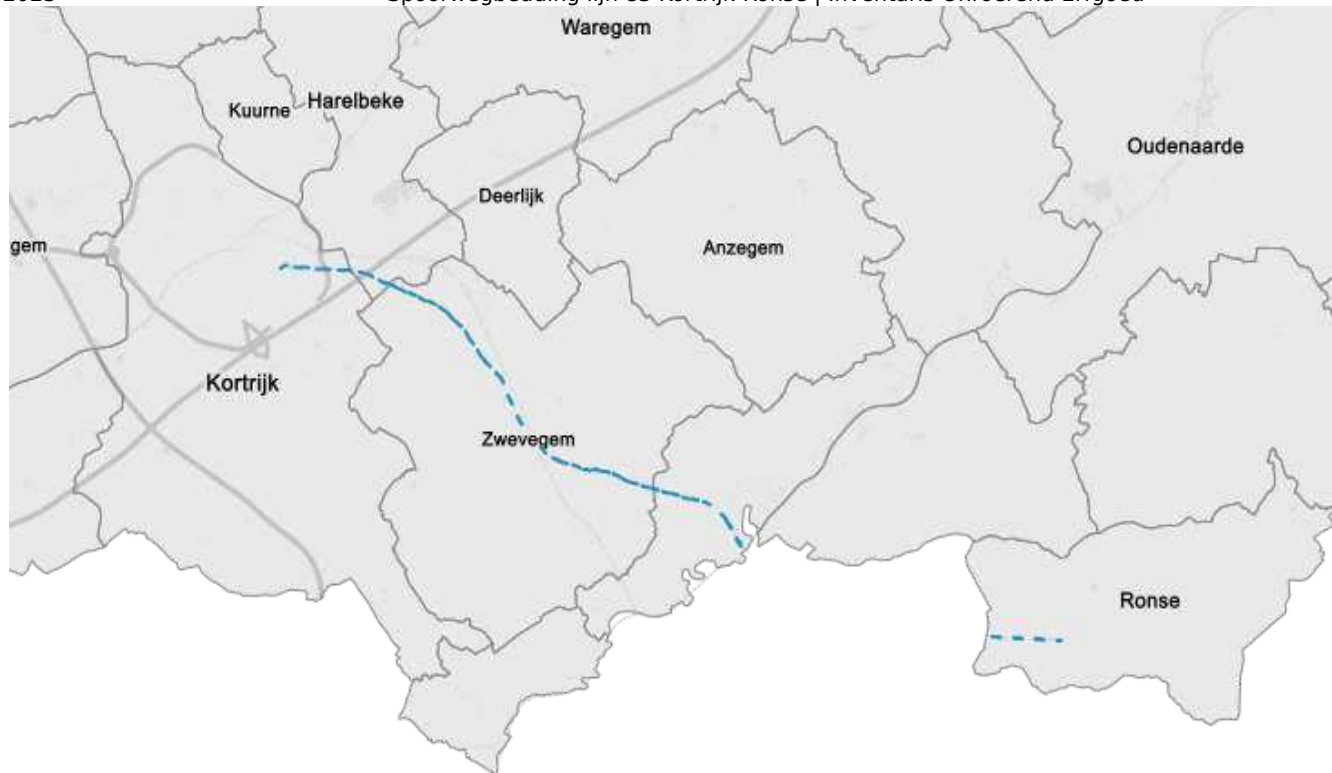
[MENU](#)

ERFGOEDOBJECT

Spoorwegbedding lijn 83 Kortrijk-Ronse

landschappelijk element

ID: 308046 **URI:** <https://id.erfgoed.net/erfgoedobjecten/308046>

5 km

Alternatieve namen

Guldensporenpad

Provincie

Oost-Vlaanderen, West-Vlaanderen

Gemeente

Avelgem, Harelbeke, Kortrijk, Ronse, Zwevegem

Deelgemeente

Avelgem, Harelbeke, Heestert, Kortrijk, Moen, Ronse, Zwevegem

Straat

Onbepaald

Locatie

Avelgem (Avelgem), Harelbeke (Harelbeke), Kortrijk (Kortrijk), Ronse (Ronse), Heestert, Moen, Zwevegem (Zwevegem)

Nauwkeurigheid zone

Tot op 15m

Oppervlakte zone

235 238m²

Bewaringstoestand

Bewaard

Erfgoedwaarde

Aanwezig

Inventarisatie punt- en lijnrelicten landschapsatlas(<https://inventaris.onroerenderfgoed.be/gebeurtenissen/1284>) (thematische inventarisatie: van 2019 tot 2021)

Kenmerkgroep 1

Typologie: spoorwegbeddingen (<https://id.erfgoed.net/thesauri/erfgoedtypes/396>)Datering: derde kwart 19de eeuw (<https://id.erfgoed.net/thesauri/dateringen/1065>)

Beschrijving

De spoorwegbedding tussen Kortrijk en Avelgem is een relict van de voormalige lijn 85, die de steden Kortrijk en Ronse per spoor verbond. Vandaag is de bedding in gebruik als fietspad. Ter hoogte van het kanaal Kortrijk-Bossuit is het traject onderbroken. Tussen het kanaal en het verdwenen station Moen-Heestert is het spoorwegtracé ontwikkeld als natuurgebied. Langs het hele tracé is spoorweginfrastructuur bewaard gebleven. Het betreft onder andere enkele spoorwegbruggen, vooral in Kortrijk zelf (Theodoor Sevenslaan, Minister de Taeyelaan, Populierenlaan). Ook de stationsgebouwen van Avelgem en Zwevegem zijn bewaard gebleven, net als de baanwachterswoning ter hoogte van de Luipaardstraat in Kortrijk. Voor het overige verwijzen nog enkele signalisatie-elementen, zoals hectometerpalen, naar de vroegere functie als spoorweg.

Langs het tracé tussen Kortrijk en Avelgem staan onder meer hakhoutstoven van gewone es, schietwilg en zomereik. In Ronse is het traject nog deels bewaard als half verharde landbouwweg. Nabij de stadskern van Ronse is de vroegere spoorlijn in het gewone wegtracé opgenomen (Doorniksesteenweg, Viermaartlaan).

De geschiedenis van spoorlijn 85 gaat terug tot 1869. Toen begon de *S.A. Chemin de fer Braine-le-Comte à Courtrai* voor de aanleg en uitbating van de spoorverbinding tussen Kortrijk en Ronse. Reeds drie jaar later, in 1872, werd de lijn genationaliseerd. In 1882 volgde uiteindelijk de doortrekking tot 's Gravensbrakel. Lijn 85 had zowel een belang voor het personen als het

goederenvervoer. Ze faciliteerde het pendelverkeer Zuid-West-Vlaanderen en Wallonië, waar in de negentiende eeuw een grote nood was aan seizoenarbeiders en mijnwerkers. Tussen de stations van Kortrijk en Avelgem hielden de treinen nog halt in de stations van Zwevegem-Blokken, Zwevegem, Zwevegem-Knokke en Moen-Heestert en aan de haltes Luypaertbrug en Autrijvestraat.

Tegelijk zorgde de spoorlijn voor een betere verbinding tussen de Waalse steenkoolbekkens en Kortrijk als groeiende industriestad. Langs de lijn waren verschillende aftakkingen naar aanpalende bedrijven, zoals de dakpannenfabriek Littoral (<https://id.erfgoed.net/erfgoedobjecten/74743>) in Kortrijk, de staaldraadproducent Bekaert en de elektriciteitscentrale in Zwevegem, de steenbakkerij van Moen en spinnerij Leurent in Avelgem. Zij konden via het spoor sneller bevoorrad worden.

De spoorlijn 85 bleef in werking tot na de Tweede Wereldoorlog. Tot dan werd het volledige traject uitgebaut als een niet-geëlektrificeerd enkel spoor. Het personenvervoer tussen Avelgem en Ronse werd in 1959 stopgezet. Een jaar later werd ook het particuliere treinverkeer tussen Kortrijk en Avelgem geschrapt. Het goederenvervoer tussen Kortrijk en Zwevegem-Knokke bleef tot 1966, terwijl tot 1991 goederentreinen reden tussen Kortrijk en de Bekaertfabriek in Zwevegem. In 2003 werden de sporen opgebroken en vervangen door een fietspad.

- Topokaart 1860-1873: Topografische kaart van België, eerste basiskaart, terreinopnames 1860-1873, uitgegeven door het Krijgsdepot tussen 1865-1880, schaal 1:20.000, originelen in het Nationaal Geografisch Instituut.
- Topokaart 1928-1950: Topografische kaart van België, eerste basiskaart, tweede uitgave, terreinopnames 1928-1950, schaal 1:20.000, originelen in het Nationaal Geografisch Instituut.
- DTM 2013-2015: Informatie Vlaanderen, Digitaal Hoogtemodel Vlaanderen II, DTM, raster, 1 m, afgeleid van LiDAR-hoogtegegevens, 2013-2015.
- SOULLIAERT A., VANDERSTRAETEN N. & VERSTRAETEN I. 2013: *Spoorwegerfgoed provinciale groene assen: opmaak inventaris en afwegingskader voor de validering van het spoorwegerfgoed*, Brugge, 4-12.
- SOULLIAERT A., VANDERSTRAETEN N. & VERSTRAETEN I. 2013: *Guldenspoorpad. Spoorwegerfgoed provinciale groene assen: opmaak inventaris en afwegingskader voor de validering van het spoorwegerfgoed*, Brugge, 2-6.

Auteurs: Claeys, Dries (<https://id.erfgoed.net/auteurs/807>)

Datum: 28-10-2020

De tekst wordt ter beschikking gesteld door: Agentschap Onroerend Erfgoed (AOE) (<https://id.erfgoed.net/auteurs/501>)

Relaties

Is deel van

Kanaal Bossuit-Kortrijk, Sint-Pietersbrugje en Orveytbos

<https://inventaris.onroenderfgoed.be/erfgoedobjecten/135156>

Is deel van

Scheldemeanders nabij Avelgem

<https://inventaris.onroenderfgoed.be/erfgoedobjecten/135179>

Je kan deze pagina citeren als:

INVENTARIS ONROEREND ERFGOED 2025: *Spoorwegbedding lijn 83 Kortrijk-Ronse* [online],

<https://id.erfgoed.net/erfgoedobjecten/308046>

(<https://id.erfgoed.net/erfgoedobjecten/308046>) (geraadpleegd op 27 maart 2025).

Beheerder fiche: **Agentschap Onroerend Erfgoed**

Contact

Heb je een vraag of opmerking over deze fiche?

Meld het ons via het contactformulier ([/contact?](/contact?uri=https://id.erfgoed.net/erfgoedobjecten/308046)

[uri=https://id.erfgoed.net/erfgoedobjecten/308046](https://id.erfgoed.net/erfgoedobjecten/308046)).

Vlaanderen
verbeelding werkt

Onroerenderfgoed.be is een officiële website van de Vlaamse overheid

uitgegeven door het agentschap Onroerend Erfgoed

(<https://www.onroenderfgoed.be/over-ons>)

PRIVACYVERKLARING

([HTTPS://WWW.ONROENDERFGOED.BE/PRIVACYVERKLARING](https://www.onroenderfgoed.be/privacyverklaring))

JURIDISCHE INFORMATIE

([HTTPS://WWW.ONROENDERFGOED.BE/JURIDISCHE-INFORMATIE](https://www.onroenderfgoed.be/juridische-informatie))

[\(/\)](#)

Inventaris

[Contact \(/contact\)](/contact)

[Downloads \(/downloads\)](/downloads)

[Hergebruik \(/hergebruik\)](/hergebruik)

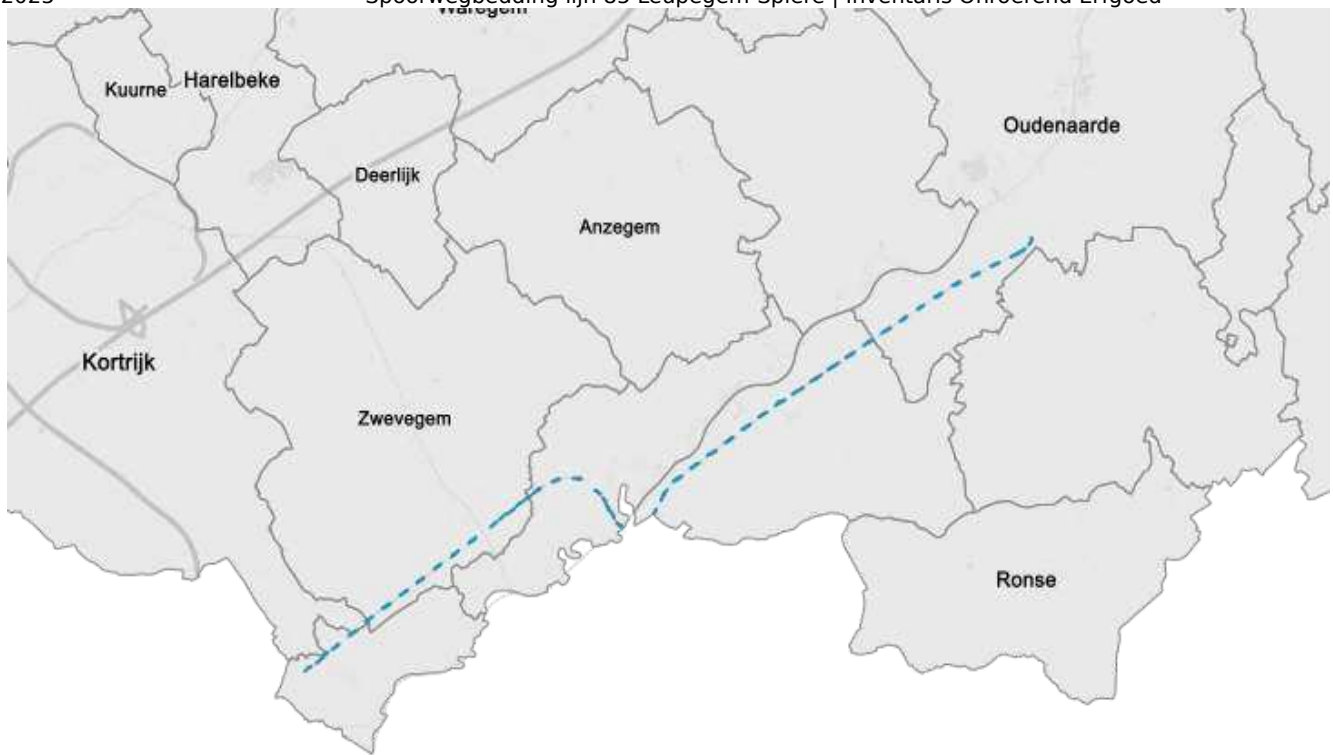
[MENU](#)

ERFGOEDOBJECT

Spoorwegbedding lijn 85 Leupegem-Spiere

landschappelijk element

ID: 308047 **URI:** <https://id.erfgoed.net/erfgoedobjecten/308047>

5 km

Alternatieve namen

Trimaarzate

Provincie

Oost-Vlaanderen, West-Vlaanderen

Gemeente

Avelgem, Kluisbergen, Kortrijk, Oudenaarde, Spiere-Helkijn, Zwevegem

Deelgemeente

Avelgem, Berchem, Kooigem, Leupegem, Melden, Moen, Ruien, Sint-Denijs, Spiere

Straat

Onbepaald

Locatie

Avelgem (Avelgem), Berchem, Ruien (Kluisbergen), Kooigem (Kortrijk), Leupegem, Melden (Oudenaarde), Spiere (Spiere-Helkijn), Moen, Sint-Denijs (Zwevegem)

Nauwkeurigheid zone

Tot op 15m

Oppervlakte zone

341 797m²

Bewaringstoestand

Bewaard

Erfgoedwaarde

Aanwezig

Inventarisatie punt- en lijnrelicten landschapsatlas

(<https://inventaris.onroerenderfgoed.be/gebeurtenissen/1284>) (thematische inventarisatie: van 2019 tot 2021)

Kenmerkgroep 1

Typologie: spoorwegbeddingen (<https://id.erfgoed.net/thesauri/erfgoedtypes/396>)

Datering: vierde kwart 19de eeuw (<https://id.erfgoed.net/thesauri/dateringen/1066>)

Beschrijving

De spoorwegbedding tussen Leupegem en Spiere is een relict van de voormalige spoorlijn 85, die het zuiden van Oost-Vlaanderen met Noord-Frankrijk verbond. Tegenwoordig is de bedding grotendeels aangelegd als fietspad. Enkel op grondgebied Leupegem en Escanaffles (Henegouwen) is dit niet het geval.

Het tracé is bijna volledig aangelegd op de oude spoorwegbedding. Langs het traject is nog heel wat infrastructuur aanwezig die verwijst naar het verleden als spoorlijn. Tussen Berchem en Ruien is het ballastbed bewaard, inclusief rails en dwarsbalken. Op het Oost-Vlaamse gedeelte van de voormalige spoorlijn is bovendien een deel van de signalisatie bewaard gebleven. Ook verwijzen enkele sleuven (met spoorwegbruggen) en taluds nog naar de moeilijkheden om het spoorverkeer in te bedden in de geomorfologische structuur van de Vlaamse Ardennen.

Landschappelijk waardevol zijn de houtkanten in de omgeving van de Koppenberg, met onder andere hakhoutstoven van zomereik, zwarte els, hazelaar en abeel. Enkele struikgewassen die er voorkomen, zoals de rode kornoelje, Gelderse roos en sleedoorn. Verder ook nog boomsoorten zoals de boswilg veldesdoorn en zoete kers. Het deel van de oude spoorweg tussen Avelgem en Spiere kenmerkt zich door een grotere afwezigheid van houtkanten en bomenrijen.

De historische waarde van de oude spoorwegbedding vloeit voort uit haar ontstaansgeschiedenis tussen 1880 en 1899. De verbinding tussen Avelgem en Spiere (en verder richting Herseaux) werd in 1881 gerealiseerd door de Belgische Staatsspoorwegen. Dit deel van het traject telde vijf stations: naast de stations van Dottignies en Herseaux (nu Henegouwen) waren dit de stations van Moen-Bossuit, Sint-Denijs-Helkijn en Spiere. Van deze laatste stations is enkel het station Moen-Bossuit nog relatief gaaf bewaard. De spoorwegbrug over het kanaal Kortrijk-Bossuit werd afgebroken n.a.v. de verbreding van het kanaal in 1974. Sindsdien is het tracé er onderbroken.

Het stuk tussen Avelgem en Leupegem was in 1890 aan de beurt. Behalve het station van Avelgem zelf, waarvan de huidige versie na de Eerste Wereldoorlog in wederopbouwstijl herbouwd werd, waren nog stations in Leupegem, Melden, Berchem en Ruien. Vandaag is het station van Leupegem nog langs het traject aanwezig, alsook baanwachterwoningen in Berchem en Melden.

In 1899 werd lijn 83 verbonden met het Franse spoorwegnet. De voornaamste functie van de spoorlijn was het vervoer van fabrieksarbeiders uit het zuiden van Oost- en West-Vlaanderen naar de Noord-Franse industriesteden Roubaix en Tourcoing. Rond de eeuwwisseling zette de Belgische regering zwaar in op dit soort pendelarbeid, onder andere door de aanleg van spoorwegen te faciliteren en goedkope treinabonnementen aan te bieden. De huidige naam van het fietspad – de Trimaarzate – verwijst naar de duizenden pendelarbeiders of ‘trimaars’ die dagelijks op en af naar de fabriek spoorden.

Het volledige tracé werd enkelsporig aangelegd en is nooit geëlektrificeerd. Reeds in 1932 stopte het personenvervoer tussen het station Herseaux en de Franse grens. In 1950 gebeurde hetzelfde voor het goederenvervoer. De lijn werd opgebroken in 1954. In 1959 werd ook het reizigersverkeer tussen Leupegem en Herseaux afgeschaft. Het goederenverkeer werd gaandeweg teruggeschroefd. Vanaf 1960 reden geen goederentreinen meer tussen Herseaux en Avelgem, waarna dit deel van de spoorlijn werd opgebroken in 1964. Vanaf 1975 beperkte het goederenverkeer zich tot de (steenkol)bevoorrading van de elektriciteitscentrale in Ruien. De spoorlijn Avelgem-Ruien werd opgebroken in 1984. In 2000 werd ook het goederenverkeer tussen Leupegem en Ruien volledig stopgezet. Het laatste gedeelte van lijn 83 werd opgebroken in 2006.

- Topokaart 1860-1873: Topografische kaart van België, eerste basiskaart, terreinopnames 1860-1873, uitgegeven door het Krijgsdepot tussen 1865-1880, schaal 1:20.000, originelen in het Nationaal Geografisch Instituut.
- Topokaart 1928-1950: Topografische kaart van België, eerste basiskaart, tweede uitgave, terreinopnames 1928-1950, schaal 1:20.000, originelen in het Nationaal Geografisch Instituut.
- DTM 2013-2015: Informatie Vlaanderen, Digitaal Hoogtemodel Vlaanderen II, DTM, raster, 1 m, afgeleid van LiDAR-hoogtegegevens, 2013-2015.
- SOULLIAERT A., VANDERSTRAETEN N. & VERSTRAETEN I. 2013: *Spoorwegerfgoed provinciale groene assen: opmaak inventaris en afwegingskader voor de validering van het spoorwegerfgoed*, Brugge, 4-12.
- SOULLIAERT A., VANDERSTRAETEN N. & VERSTRAETEN I. 2013: *Trimaarzate. Spoorwegerfgoed provinciale groene assen: opmaak inventaris en afwegingskader voor de validering van het spoorwegerfgoed*, Brugge, 2-5.

Auteurs: Claeys, Dries (<https://id.erfgoed.net/auteurs/807>)

Datum: 28-10-2020

De tekst wordt ter beschikking gesteld door: Agentschap Onroerend Erfgoed (AOE) (<https://id.erfgoed.net/auteurs/501>)

Relaties

Is deel van

Scheldemeanders nabij Avelgem

(<https://inventaris.onroenderfgoed.be/erfgoedobjecten/135179>)

Je kan deze pagina citeren als:

INVENTARIS ONROEREND ERFGOED 2025: *Spoorwegbedding lijn 85 Leupegem-Spiere* [online],
<https://id.erfgoed.net/erfgoedobjecten/308047>
(<https://id.erfgoed.net/erfgoedobjecten/308047>) (geraadpleegd op 27 maart 2025).

Beheerder fiche: **Agentschap Onroerend Erfgoed**

Contact

Heb je een vraag of opmerking over deze fiche?
Meld het ons via het contactformulier (</contact?uri=https://id.erfgoed.net/erfgoedobjecten/308047>).

